

I.

éőPest Megyei Bíróság
21.P. 22.998/2006/24.

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Pest Megyei Bíróság

A dr. Lukovics Ügyvédi Iroda (...) által képviselt felperes neve (...) felperesnek - a Vectigalis Általános Vállalkozási Zrt. (...) és az általa meghatalmazott ... jogtanácsos (alperes címe) által képviselt alperes neve (alperes címe) alperes ellen kártérítés megfizetése és járulékai iránt indított perében meghozta az alábbi

Í T É L E T E T :

A bíróság kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 2.092.900,- Ft (Kettőtmillió-kilencvenkétezer-kilencszáz forint) tőkét, annak 2004. május 1. napjától a kifizetésig járó, középidő arányosan számított, a késedelemmel érintett naptári félévet megelőző napon érvényes jegybanki alapkamattal azonos mértékű kamatát.

Ezt meghaladóan a bíróság a felperes keresetét elutasítja.

Kötelezi a bíróság a felperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg az alperesnek bruttó 300.000,-Ft (Háromszázezer forint) perköltséget.

Kötelezi a bíróság az alperest, hogy külön felhívásra az államnak térítsen meg 40.500,- Ft (Négyszázötvenezer forint) feljegyzett illetéket, a fent maradó illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 15 (tizenöt) napon belül fellebbezésnek van helye, melyet a Pest Megyei Bíróságon kell benyújtani írásban 3 egyező példányban a Fővárosi Ítéltáblához címezve.

A bíró tájékoztatja a feleket, hogy a Pp. 73/A. § a./ pontja szerint a jogi képviselő kötelező az Ítéltábla előtti eljárásban az ítélet, valamint az ügy érdemében hozott végzések ellen fellebbezést (csatlakozó fellebbezést) előterjesztő fél számára.

Ha a fellebbezés csak a kamatfizetésre, a perköltség viselésére, vagy összegére, a meg nem fizetett illeték vagy állam által előlegezett költség megfizetésére vonatkozik, csak az előzetesen végrehajthatósággal, a teljesítési határidővel, vagy a részletfizetés engedélyezésével kapcsolatos, illetve a fellebbezés csak az ítélet indokolása ellen irányul - és a felek tárgyalás tartását nem kérték - a másodfokú bíróság a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálhatja el.

A felek közösen kérhetik, hogy a fellebbezést a másodfokú bíróság tárgyaláson kívül bírálja el.

A másodfokú bíróság az ügy érdemében tárgyaláson kívül határoz, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását a fellebbező fél a fellebbezésében kérheti.

INDOKOLÁS:

A bíróság a peres felek nyilatkozatai, a becsatolt alapító okirat, engedményezési szerződések, felhasználói megállapodás, néhai ... nyilatkozata, ...né és az alperes által kötött felhasználói szerződés, ... kötött megfilmesítési szerződések, a ... 2005. november 25-i szerződéstervezete, néhai ... és a ... Film Kft. Köztölt folyt levelezés és megállapodás, a ... és a ... Filmstúdió, illetőleg a ... Filmstúdió és a ... Film közötti megállapodások, a becsatolt DVD-kazetta és fénymásolatban csatolt DVD- kazetta fedőlapok, a ... Rt. és a ... Film Kft. között létrejött megállapodás és elszámolás, a ... című tévésorozat szervezációs terve, a ... 2004. június 20-án és 2005. november 28. napján készült szakvéleménye, a meghallgatott ..., ...né és ... tanúk vallomása, valamint a per egyéb adatai alapján az alábbi tényállást állapította meg:

A ... osztálya ... megfilmesítési szerződést kötött először 1974. december 06. napján, majd 1979. március 12. napján, és végül 1982. december 15. napján a ... rajzfilmsorozat forgatókönyveinek megírására.

... a háromszor 13 rész forgatókönyveit elkészítette, határidőre leadta, a szerzői jogdíjat két részletben hiánytalanul megkapta.

A ... és ... között létrejött megállapodás a filmforgalmazás és sugárzás jogát az ...-nek átadta és egyes adózási szabályokat rögzítettek.

A rajzfilmsorozatot a forgatókönyv alapján néhai ... mint rendező és figuratervező, valamint ..., mint vezető tervező készítették el munkaviszonyuk keretében.

A ... a tényleges rajzfilm munkálatokat a ... Filmstúdiótól rendelte meg. Az elkészült háromszor 13 részt a ... sugározta.

Néhai ... 1979. január 31. napján a ... Filmstúdió felhasználási szerződést kötött merchandising tevékenységre.

Ennek keretében a felek arról állapodtak meg, hogy a munkavállaló az általa alkotott, és a filmekhez felhasznált és népszerűsített, vagy felhasználandó műveinek kizárólagos, filmen kívüli felhasználási jogát jelen szerződés alapján a munkáltatóra ruházta át, az átruházás teljes és kizárólagos, kiterjed a figura bármilyen alakban, méretben, tárgyban, rajzban, vagy díszítő elemkénti felhasználására, rendeltetésétől függetlenül azzal, hogy a felhasználás módja a jó ízlést nem sértheti.

A munkáltató arra vállalt kötelezettséget, hogy a kapott ellenértékből a nem rezsijellegű ráfordítások levonása után jelentkező szerzői díj 25 %-át a munkavállalónak átadja, a kifizetés a legközelebbi bérfizetési napon válik esedékessé.

Rendelkeztek a felek arról is, hogy a jövedelemadó és községfejlesztési hozzájárulást ezen összegből le kell vonni, kifizetés előtt.

...fel a munkáltató nem kötött másodlagos kereskedelmi jogok átruházására szerződést.

A rajzfilmmel kapcsolatos ún. másodlagos kereskedelmi jogokat (merchandising jogok) a ... Filmstúdiót illeték, amely ezeket a jogokat átruházta a ... Film Kft.-re.

A ... Film Kft. a ...val 2004. júniusában megállapodást kötött, a ... 1., 2. és 3. animációs sorozataihoz kapcsolódó jogok visszaruházásra a ... Rt.-re. Ennek keretében a produkció

címének, az abban szereplő karakterek, jellegzetes alakok kereskedelmi hasznosításának joga is visszaszállt a ... Rt.-re. A szerződés és az elszámolás 2005-ben történt meg.

2001. folyamán az alperes forgalmának elősegítése érdekében a 0,2 l-es üdítős dobozokon rajzfilm figurákat kívánt feltüntetni. Ennek érdekében felvette a kapcsolatot a ... Film Kft.-vel, hogy felhasználási szerződést kívánt kötni vele, és kérte, hogy a ... Film Kft. foglaljon állást tekintetben, hogy a ... sorozat figurái vonatkozásában szerzői jogok kit, vagy kiket illetnek meg.

A ... Film Kft. azt közölte, hogy a figuratervező és rendező ..., akit még szerzői jogok illetnek meg. Néhai ... nyilatkozott, hogy kizárólagos jogosultsága van a szerzői jogok tekintetében, és a felhasználási megállapodáshoz hozzájárult a 2001. október 02. napján kelt nyilatkozatával.

A ... Film Kft. és ... között olyan tartalmú megállapodás jött létre, hogy az alperes által fizetendő jogdíjak 50 %-át ... kapja meg, míg a további 50 % a merchandising jogok jogosultjánál marad.

Az alperes és a ... Film Kft. határozott idejű szerződést kötött azzal, hogy a jogdíjakat évente állapítják meg. A szerződést az új jogdíj-meghatározások alkalmával évente hosszabbították meg a felek. A felhasználási szerződés keretében 6 db rajzfilm figura került 0,2 l-es ...i szörpös üdítős dobozokon feltüntetésre, e figurákat ... készítette elő a megjelenítésre, és érte a munkadíjat megkapta, szerzői jogdíjat azonban nem.

Az alperes a felhasználási szerződés szerint, de évente módosított szerzői jogi díjakat a ... Film Kft.-nek fizette meg 2005. szeptemberéig, amely díjak 50 %-át a kötelező járulékok levonását követően a ... Film Kft. néhai ...nak, illetve jogutódjának ...nének fizette meg.

A merchandising jogok ...ra való visszaszármaztatását követően az alperes ajánlatot tett az ...-nek a szerzői jogdíj meghatározására, a felek között azonban megállapodás nem jött létre, ily módon az alperes ...néval külön megállapodást kötött, és a megállapodás szerint 2006. őszéig közvetlenül ...nének fizette a szerzői jogdíjakat a külön kötött megállapodás alapján, az összeg a korábban a ... Film Kft. által megfizetett nettó összeggel volt azonos.

A ... jogdíj megosztási tervet készített 2005-ben, amelyben ...on kívül, ... és ... is szerepelt volna. A felosztást a tervet úgy tartalmazza, hogy ...né mint jogutód 40 %-ot, ... 35 %-ot, míg ... 25 %-ot kapott volna az alperes által fizetendő jogdíj 50 %-ából.

A megállapodás azonban nem jött létre.

2005. augusztus 31. napján ... és ... a felperessel engedélyezési szerződés elnevezésű megállapodást kötött a ... 1., 2. és 3. sorozat, valamint egész estés rajzfilm eredeti és jellegzetes alakjainak engedélyük nélküli, kereskedelmi hasznosítás miatt elmaradt szerzői jogdíj és kártérítés iránti követelés, mint vagyoni jellegű igény ellenérték fejében történő átengedése tárgyában.

2005. szeptember 31-e megjelöléssel, de vélelmezhetően 2005. szeptember 30. napján ...né mint jogutód szintén engedélyezési szerződés elnevezésű megállapodást kötött a felperessel a rajzfilm, film és másodlagos jogainak hozzájárulás és engedély nélkül harmadik személyek javára történt értékesítés és felhasználás vonatkozásában, az elmaradt szerzői jogdíj és kártérítés iránti követelés, mint vagyoni jellegű igény átruházására, ellenérték fejében.

Ez utóbbi szerződést ...né 2007. május 3. napján azonnali hatállyal felmondta arra tekintettel,

hogy az alperessel volt felhasználási megállapodás, azt hatályosnak és érvényesnek ismerte el ...né. A felmondás indokául megjelölte, hogy más jogosulatlan felhasználás érdekében tett engedményező nyilatkozatot, illetőleg kötött megállapodást a felperessel. A jogosulatlan felhasználás alatt ...né azt a tényt értette, hogy a rajzfilmsorozat, illetőleg az egész estés rajzfilm DVD-ken a forgalmazásban megjelent és ebből jogdíjfizetés nem történt részére.

A DVD forgalmazás után egyik szerző sem kapott a felhasználótól szerzői jogdíjat.

A filmszakmai gyakorlat szerint azok a szerzők részesülnek a merchandising felhasználásból származó bevételből, akiknek az alkotótevékenysége és az adott felhasználásból elért bevétel között közvetlen kapcsolat van.

A jellegzetes figurák nélkül az animációs filmalkotás másodlagos felhasználásra lehetetlen, tehát a figuratervező alkotótevékenysége alapozza meg a többi szerző jogosultságát is.

Az alperes a peres eljárás megindulását követően, 2008. március 13. napjával felszámolási eljárás hatálya alá került, jelenleg iratai, bizonylatai lefoglalásra kerültek APEH ellenőrzés és eljárás, valamint nyomozási cselekmények folytán, így a 2001-2006 közötti forgalmi adatot és azok bizonyítására szolgáló okiratok nem vagy jelentős időráfordítással le lehetők fel.

A felperes írásban felszólította az alperest, hogy 45.000.000,- forintot a forgalomhoz igazított nyereségből szerzői jogdíj és kártérítés címén fizessen meg a felperesnek, mint engedményesnek. Az alperes a teljesítés elől elzárkózott, így a felperes 2006. június 19. napján igényét peres úton érvényesítette.

A felperes keresetében kérte az alperest adatszolgáltatásra kötelezni, hogy mely kis- és nagykereskedők érintettek az előállításban és a forgalmazásban, az 1999. évi LXXVI. tv. 94. § (1) bekezdés d) pontja alapján, valamint ugyanezen jogszabályhely (2) bekezdése és a Ptk. 339. §-a alapján kártérítési igényt terjesztett elő 45.000.000,- Ft összegben. Ezt a követelését 30.000.000,- Ft-ra szállította le.

A követelés jogalapjául előadta, hogy az alperes jogosulatlan felhasználónak minősül, mert a szerzőkkel nem kötött megállapodást a felhasználásra, és jogdíjat nem fizetett a szerzőknek. Az alperesi forgalom, árbevétel arányában, 12 %-os mértékben kérte a jogdíjat megállapítani.

Alperes a felperes perbeli legitimációját vitatta, álláspontja szerint jogosulatlan pénzügyi tevékenységnek minősül a szerzői jogdíj ily módon történő megszerzése, illetőleg az igényérvényesítés ilyen módja.

Érdemben előadta, hogy felhasználási szerződést kötött a merchandising jog jogosultjával, a ... Film Kft-vel, kérte közölni, hogy egyéb szerzői jogok kit illetnek meg, a ... Film a szerzők közül egyedül ...ot jelölte meg, mint rajzfilm figura tervező-rendező, és tudomása szerint ez a személy, illetőleg jogutódja az általa megfizetett szerzői jogdíjból részesült a ... Film Kft. útján.

Hivatkozott arra, hogy úgy járt el, ahogy adott helyzetben általában elvárható volt. Minden szükséges intézkedést megtett, hogy a szerzők személyét kiderítse, és a szerzők részére közvetett úton a jogdíjat megfizette, 2005. októbertől pedig a jellemző felhasználási mód szerinti szerzőnek közvetlenül teljesített.

I./ A felperes keresetességi joga

A bíróságnak elsődlegesen abban a kérdésben kellett állást foglalnia, hogy a felperes rendelkezik-e perbeli legitimációval.

A felperes arra hivatkozott, hogy jogszabály nem tiltja a vagyoni követelések, jogosultságok engedményezés útján történő átruházását, az engedményező okirat szabályszerű volt és megfelelő, ezért jogosult a perben ezt a vagyoni igényt érvényesíteni. Az engedményezés a Ptk. 328-331. §-ai alapján megfelelő formai és tartalmi kellékekkel létrejött, ily módon nincs jelentősége annak, hogy mi volt az eredeti követelés alapja.

Az alperes a felperesi perbeli legitimáció hiánya körében arra hivatkozott, hogy nem igazolta a felperes az engedményező személyek szerzői minőségét, valamint azt sem, hogy merchandising joggal rendelkeztek volna, amit az engedményezéssel megszerezhetett a felperes, álláspontja az volt, hogy tartalma szerint az engedményezési megállapodás megbízási szerződés. Hivatkozott arra, hogy a magyar jog nem ismeri a perbizományt, így a felperes nem is érvényesítheti jelen perben az abban foglalt követelést.

A bíróság a szerzői jogdíj iránti követelés átruházásának jogi lehetőségét vizsgálta, az engedményezett követelés jogi jellege és az arra vonatkozó speciális szabályok alapján.

Az 1969. évi III. tv. (régí szerzői törvény) a vagyoni jogok teljes átruházhatóságát nem engedte meg, a jelenleg hatályos 1999. évi LXXVI. tv. annyiban lazította ezt a tilalmat, hogy a vagyoni jogok átruházásának és átszállásának eseteit szűk körben engedi meg. Ilyen pl. az adattár, szoftver, reklámozásnak készült mű (az új Szjt. 9. § (6) bekezdéséhez fűzött magyarázat).

Jelen esetben ... és ... vagyoni jogot „engedményezett” a felperesre, amelyek az új Szjt. 9. § (6) bekezdése alapján (teljes körű) vagyoni jog átruházásának nem minősülhetnek.

... ugyan a ... Filmstúdióval munkaviszonyban állt, mely jogviszony alapján a munkáltatót illettek meg egyes másodlagos jogok, azonban a felhasználásból elért bevételből szerzői jogdíjra jogosult.

... esetében munkaviszony nem állt fent, ily módon a vagyoni jogok teljes körű átszállása sem történhetett meg, kizárólag a vetítés és forgalmazás joga.

A szerzőt megillető vagyoni jogosultságok közül azonban egyes részjogok átruházhatók, ebben a körben az engedményezés is annak minősül. Az alperes felhasználása alapján, ...öt és ...et megilleti a szerzői jogdíj és a jogosulatlan felhasználás miatti kártérítés, mint részjogosítvány. A vagyoni jogok hasznosításának részjogosítványaként átengedett szerzői jogdíj iránti követelés nem kizárt, a felperessel kötött szerződés, elnevezésétől függetlenül, jogszerű. Ellentétben azonban a felperes érvelésével, kiemelt jelentősége van a szerzői jogok körében a jogcímnek, és ebből kifolyólag az engedményezés (helyesen felhasználási megállapodás) jogi megengedhetőségének.

A ... Filmstúdió illetőleg jogutódja, a ... Film Kft. részére átadott felhasználási jogosultságok és hasznosítási jogosultságok nem korlátlanok és nem teljes körűek, hiszen a szerzőket a jogdíj e mellett, vagy ennek ellenére is megilleti és ezen pénzben kifejezhető vagyoni jogosultságról a szerzők rendelkezhetnek. Így módon tehát a felperes perbeli legitimációval rendelkezik.

II. / A felhasználás jogosulatlansága

A szerzők és a ... Rt közötti alapmegállapodások ugyan a régi szerzői jogi törvény időszakában keletkeztek, az alperes által kötött felhasználási megállapodás azonban az új Szjt.

hatálya alá esik, ezért a bíróság a felhasználás jogszerűségét, vagy annak hiányát a jelenleg hatályos jogszabály szerint bírálta el.

Az Szjt. 45. § (1) bekezdése szerint a felhasználási szerződést - ha e törvény eltérően nem rendelkezik - írásba kell foglalni.

Az Szjt. 46. § (1) és (3) bekezdése akként rendelkezik, hogy:

„A felhasználó az engedélyt harmadik személyre csak akkor ruházhatja át, illetve csak akkor adhat harmadik személynek további engedélyt a mű felhasználására, ha azt a szerző kifejezetten megengedte.

Ha a felhasználó a szerző beleegyezése nélkül ruházza át a jogait, illetve ad további felhasználási engedélyt, vagy ha a felhasználási engedély a szerző beleegyezése nélkül száll át, a felhasználó és a jogszerző egyetemlegesen felelnek a felhasználási szerződés teljesítéséért.”

Az Szjt. 64. § (2) bekezdése kimondja, hogy a filmalkotás szerzői a film céljára készült irodalmi és zeneművek szerzői, a film rendezője és mindazok, akik a film egészének kialakításához szintén alkotó módon járultak hozzá. E rendelkezés nem érinti a filmben felhasznált egyéb művek szerzőinek e törvényben biztosított jogait.

A perbeli esetben rajzfilm-figurákat tüntetett fel az alperes két deciliteres dobozokon. A rajzfilm figurák a ... animációs filmsorozatból származnak.

A film szerzőinek jelen esetben a film rendezője ... és ..., figuratervezőként ... és a forgatókönyv írója dr ... minősül.

Ők hárman együtt társszerzők. Ily módon a másodlagos kereskedelmi jogok (merchandising) mindhármójukat együttesen illeti meg. Ha ezeket a másodlagos kereskedelmi jogokat átruházták, vagy e jogok az előállítót illetik meg szerződés alapján, az nem jelenti azt, hogy erre tekintettel díjazásra nem tarthatnának igényt a szerzők.

Ezen jogosultságot nem szünteti meg a szerző (társszerzők) vonatkozásában az a filmszakmai gyakorlat, hogy rajzfilm figurák termékeken történő feltüntetése esetében a rajzfilm figura tervezőjét tekintik szerzőnek.

Ahogy azt az Szjszt perben beszerzett, 2005. november 28. napján készült szakvéleménye (2. o. lap alja) kifejti, a figuratervező alkotó tevékenysége alapozza meg a többi szerző jogosultságát is.

A bíróság álláspontja szerint ez azonban nem értelmezhető másként, csak úgy, hogy a társszerzők közül mindenkit megillet a jogdíj, a figuratervezőt azonban nagyobb mértékben.

Figyelemmel arra, hogy a mű létrehozásában a forgatókönyv író és a rendező is alkotónak minősül, a másodlagos felhasználás körében az alperesnek velük is felhasználási megállapodást kellett volna kötnie és részükre szerzői jogdíjat fizetni.

Mivel ez a külön megállapodás nem jött létre, az animációs rendező és a forgatókönyv író vonatkozásában az alperesi felhasználás jogosulatlannak minősül.

Ekörben nem bír jelentőséggel az a körülmény sem, hogy az alperes a merchandising jogok elsődleges jogosultjával-felhasználójával, a ... Film Kft.-vel szerződést kötött, megnyilatkoztatta, hogy ki minősül szerzőnek, és ezen tájékoztatás alapján kérte ... további nyilatkozatát a szerzői minőségre. A szerzőtársakat megilleti a jogdíj,

engedményezésük alapján a felperest.

A bíróság álláspontja szerint akár jogszerűen, akár jogszerűtlenül történt a felhasználás, a szerzőket a jogdíj megilleti. Jogszerű felhasználás esetében szerzői jogdíjat, jogosulatlan felhasználás esetében kártérítést, vagy jogalap nélküli gazdagodást köteles az alperes teljesíteni.

III./ Kártérítés és mértéke

Az Szjt 94. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„A szerző jogainak megsértése esetén - az eset körülményei szerint - a következő polgári jogi igényeket támaszthatja:

- a) követelheti a jogsértés megtörténtének bírósági megállapítását;
- b) követelheti a jogsértés abbahagyását és a jogsértő eltiltását a további jogsértéstől;
- c) követelheti, hogy a jogsértő - nyilatkozattal vagy más megfelelő módon - adjon elégtételt, és hogy szükség esetén a jogsértő részéről és költségén az elégtételnek megfelelő nyilvánosságot biztosítsanak;
- d) követelheti, hogy a jogsértő szolgáltatson adatot a jogsértéssel érintett dolgok vagy szolgáltatások előállításában, forgalmazásában, illetve teljesítésében részt vevőkről, a jogsértő felhasználásra kialakított üzleti kapcsolatokról;
- e) követelheti a jogsértéssel elért gazdagodás visszatérítését;
- f) követelheti a sérelmes helyzet megszüntetését, a jogsértést megelőző állapot helyreállítását a jogsértő részéről vagy költségén, továbbá a kizárólag vagy elsősorban a jogsértéshez használt eszköz és anyag, valamint a jogsértéssel előállított dolog megsemmisítését, illetve jogsértő mivoltától megfosztását.

(2) A szerzői jog megsértése esetén a polgári jogi felelősség szabályai szerint kártérítés jár. Kártérítésre alap az is, ha a szerző személyhez fűződő jogait megsértik.

A d) pont nem szankciót tartalmaz, hanem a sérelmet szenvedett szerző részére a perbeli bizonyítást könnyíti meg, és esetleges további igényérvényesítésekre ad lehetőséget azzal, hogy az alperestől adatszolgáltatást követelhet. Az e) pont alkalmazásánál a jogsértéssel elért gazdagodás minimuma a jogszerű felhasználás esetén a szerzőt megillető szerzői díj összege.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a kártérítés a károsult vagyoni és nem vagyoni kárára egyaránt kiterjed. A (4) bekezdés szerint kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyónában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

A Ptk. 359. § (1) bekezdése az ún. általános kártérítés feltételeit szabályozza, vagyis, ha a kár mértéke - akár csak részben - pontosan nem számítható ki, a bíróság a károkozásért felelős személyt olyan összegű általános kártérítés megfizetésére kötelezheti, amely a károsult teljes anyagi kárpótlására alkalmas.

A felperes az összesen 30 millió forintos kárigényt arra alapította, hogy a bevett gyakorlat szerint a jogdíj a bevétel alapján számítható és ez 12% mértéket tesz ki.

Az Szjszt úgy foglalt állást, hogy ez a jogdíj arányos, de a szerzőtársakat együttesen illeti meg.

A jelen szituációban a bíróság az alábbiakat vette figyelembe:

Az alperes felhasználói megállapodást kötött a merchandising jogok gyakorlójával. Mint utóbb kiderült, ez a jog csak részlegesen illette meg a ... Film Kft.-t, mivel sem maga, sem jogelődje nem kötött minden szerzővel ilyen megállapodást.

Az alperes különböző méretű, kiszerezésű és eltérő italokkal töltött dobozos üdítőket, valamint szörpöket állít elő és értékesíti azokat. A figurákkal ellátott dobozok a termékeinek egy kicsiny részét tették ki 2001. és 2006. között. Az alperes ellen folyó felszámolási eljárás, az APEH ellenőrzés és rendőrségi eljárás miatt elvitt iratok a tényleges forgalom, bevétel megállapítása érdekében szükségesek lennének, azonban az eljárás jelentős elhúzódását eredményezné azok felkutatása. Ha a kereskedelmi iratokból kigyűjthető lenne a 0,2 l-es dobozokra vonatkozó gyártási és eladási adatok, a könyvszakértő számára - az egyéb perben szerzett tapasztalatok alapján - esetleges további iratok is szükségessé válhatnak, mely iratok felkutatása már jelenleg is bizonytalan.

A felperes bírói kérdésre azt nyilatkozta, hogy az alperest kötelezze a bíróság adatszolgáltatásra ebben a körben. Az alperes nem tudta annak idejét megbecsülni, hogy az iratok felkutatása mennyi időt vesz igénybe, és a kutatás eredményességét nem tudta a képviselő garantálni.

Ebben a helyzetben a bíróság a bizonyítás igen kétséges volta miatt a Ptk. 359. §-ában szabályozott általános kártérítés megállapítását alkalmazta.

Célszerű abból a szempontból is, hogy a figuratervező és a gyártó jogutódja, valamint az alperes között létrejött már egy megállapodás, az abban foglalt összegek a jogdíj további részének megállapításához felhasználhatóak. Nem vitásan a szerzők egy része elesett a díj kialakításának szabad megegyezés és alku révén való lehetőségétől.

Az ellehetlenült bizonyítási eljárás folytán a bíróság a rendelkezésre álló adatokat vette ítélezése alapjául. A Pp. 206. § alapján értékelte a rajzfilmfigura felhasználásának körében az alak domináns jellemzőit, **az Szjszt véleménye szerinti meghatározó alkotói közreműködést a felhasználási módra tekintettel, és a társszerzők díját egymás között a figura tervező részére 65 %-ban, a forgatókönyvíró részére 20%-ban a rendező részére 15 %-ban határozta meg.**

Figyelemmel volt a bíróság arra a körülményre is, hogy az animációs film szereplői korábban nem voltak ismertek, az alakok és a történet együtt jött létre.

A részleges merchandising jogosult, a gyártó cég korábbi költségeinek megtérülése érdekében megalapozottan igényelt felhasználói díjat.

..., illetve jogutódja az alábbi jogdíjakat kapta meg bruttó összegben:

2001. évben november 1. és október 31. közötti időre 6 figura, 200.000,- Ft+Áfa, azaz 225.000,- Ft-jával összesen 1.350.000,- Ft éves jogdíj.

2002.XI.1.- 2003.X.31. közötti időre ugyanezen jogdíj 1.350.000,- Ft.

2003. XI.1. -2004.X.31.közöti időre 1.200.000,- Ft + Áfa, mindösszesen 1.500.000,- Ft.

2004. XI.1.-2005.X.31. közötti időre már 7 figura felhasználása után 250.000,- Ft + Áfa, összesen 2.187.500,- Ft jogdíjat teljesített éves szinten.

2005. XI.1. és 2006. X. 31. közötti időszakra ...néval kötött megállapodás szerint az alperes mindösszesen bruttó 100.000,- Ft/figura; 6 alak után 600.000,- Ft/év összegben.

..., majd jogutódja 2005. november 1. előtti időszakban az alperes által fizetett jogdíj felét kapta kézhez, ebből azonban le kellett vonni az állami terheket.

A jogdíj tehát bruttóban az alábbi volt: az első évben 675.000,- Ft, a másodikban 675.000,- Ft, a harmadikban 750.000,- Ft, a negyedikben 1.093.750,- Ft, az ötödik évben 600.000,- Ft. Ez a szerzőtársak közötti arány szerint 65 %-ot tesz ki, így ...re jutó 20 %, forintban 207.700,- Ft, 207.700,- Ft, 230.800,- Ft, 336.500,- Ft és 184.600,- Ft. ...re jutó 15 % 155.800,- Ft, 155.800,- Ft, 173.100,- Ft, 252.400,- Ft, és 138.500,- Ft összeget tett ki. Ezek együttes összegére, 2.092.900,- Ft-ra tarthat igényt alappal a felperes.

A már idézett Szjt. 46. § (3) bekezdése alapján a jogszerző és a felhasználó egyetemleges felelőssége folytán a bíróság nem vehette figyelembe az alperes azon védekezését, hogy úgy járt el, ahogy az adott helyzetben általában elvárható volt annak érdekében, hogy a szerzők személyét megállapítsa. A szerzőkkel szemben az alperes helytállni köteles, a releváns körülmény a felelősség vonatkozásában a szerződés hiánya.

A részleges hasznosítási (engedményezési) megállapodás a szerzői jogdíj és kártérítés érvényesítésére terjed ki. A jogdíj az elmaradt jövedelem, haszon, de értékelhető a gazdagodás minimális összegének is; a kár további elemei (tényleges kár, költség) körében a felperest terhelte annak bizonyítása, hogy ilyen felmerült. A mű azonban nem semmisült meg, a kár elhárításához, megelőzéséhez szükséges kiadásokat nem igazolt. A pert megelőzően keletkezett levelezés költsége pedig perköltséggént érvényesíthető.

A felperesi igény a fenti számítás alapján csak részben volt megalapozott.

A felperes csupán vagyoni igényt terjesztett elő, mely lényegében a szerzői jogdíjat foglalta magában, nem vagyoni kárigényt, mely személyhez kötött, nem is érvényesíthetett volna, annak átengedése a Szjt. alapján érvényesen meg sem történhet.

A bíróság a középídő-arányosan számított késedelmi kamatot a Ptk. 301. § (1) bekezdése szerinti mértékben határozta meg.

Figyelemmel arra, hogy a felperes nagyobb részben lett pervesztes, a bíróság őt kötelezte a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján az alperes képviselőjével felmerült, a kifejtett tevékenységgel és a per tartamával arányban álló bruttó 300.000,- Ft perköltség megfizetésére.

A felperes személyes illetékmentessége folytán le nem rótt 900.000,- Ft-ból a felperes terhére esik 859.500,- Ft illeték, melyet az állam visel, az alperes 40.500,- Ft-ot köteles külön felhívásra az államnak megtéríteni.

, 2008. év október 28. napján

dr. Szigeti Krisztina s.k.
bíró